

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 11P/26/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123202870
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pribulová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2023:2123202870.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Zuzanou Pribulovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Z. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpený procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Y., O., dieťa rodičov - matka: X. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O., t.č. bytom R. L. XX/XA, O., a otec: F. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXX, o uloženie výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd u k l a d á výchovné opatrenie, ktorým nad výchovou maloletého Z. určuje dohľad.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny K. sa podaním zo dňa 11.05.2023, doručeným súdu dňa 12.05.2023, domáhal nariadenia výchovného opatrenia, ktorým by súd určil nad výchovou maloletého dohľad.

2. Hoci podanie navrhovateľa bolo označené ako „podnet na určenie výchovného opatrenia - dohľad“, v závere podania navrhovateľ navrhuje, aby súd vydal rozsudok, ktorým určí nad výchovou maloletého dohľad.

3. Podľa § 73 ods. 2 písm. d) bod 6 zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele, úrad práce, sociálnych vecí a rodiny podáva návrhy na súd na uloženie výchovného opatrenia alebo zrušenie výchovného opatrenia uloženého súdom.

4. Podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. (1) Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak. (2)

5. Podľa § 124 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), každé podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu.

6. Vzhľadom na vyššie uvedené mal súd za to, že podanie zo dňa 11.05.2023 je potrebné podľa obsahu s prihladnutím na § 73 ods. 2 písm. d) bod 6. zák.č. 305/2005 Z.z. (ktoré ustanovenie upravuje oprávnenie úradu práce, sociálnych vecí a rodiny podávať práve návrh na uloženie výchovného opatrenia), ako aj s poukazom na výslovný návrh v závere podania, považovať za návrh na uloženie výchovného opatrenia - dohľadu.

7. Návrh bol odôvodnený tým, že zo vzťahu rodičov pochádza len maloletý, ale matka má 6 detí zo štyroch vzťahov. T.č. žije v spoločnej domácnosti s druhom, s ktorým má 3 deti. Jedno z detí P. J. žije s otcom. Ostatné deti V. V., Z. X., O. B., T. B. a A. B. žijú s matkou. Maloletá V. je t.č. na základe rozhodnutia súdu umiestnená do C. K., kde sama prišla a požiadala o umiestnenie, ako dôvod uviedla, že sa matka o ňu dostatočne nestará, že jej chýba pozornosť, pochopenie, láska, porozumenie. Matka sa snaží riadne starať o deti, ale zlyháva výchovné vedenie matky, vzhľadom na počet detí a submisívnu povahu matky. Matka je poberateľkou rodičovského príspevku. Druh matky pracuje na H... Maloletý je riešený na oddelení navrhovateľa od roku 2021, a to z dôvodu, že sa dopustil priestupku - zákaz vychádzania. Pri pohovoroch zistili, že sú u maloletého isté problémy s rešpektovaním matky, čo sa po ich pohovoroch upravilo. Maloletý navštevuje I., kde dosahuje slabé vyučovacie výsledky. V poslednom posudku zo školy zo dňa 06.02.2023 sa uvádza, že maloletý sa nedopúšťa záškoláctva, v prvom polroku prospel zo všetkých predmetov, v prvom štvrtroku mal napomenutie za slabý prospech z 5 predmetov. Na vyučovanie sa veľmi nepripravuje, často mu chýbajú pomôcky. Matka so školou komunikuje, no iniciatíva prichádza väčšinou zo strany školy. V predchádzajúcich posudkoch uviedli, že v škole s ním nie sú žiadne mimoriadne problémy. Maloletý má už ukončenú povinnú školskú dochádzku, ale napriek tomu do školy chodí a má záujem pokračovať v štúdiu na S... Avšak dňa XX.XX.XXXX im H. K. zaslalo žiadosť o vypracovanie správy na maloletého, nakoľko je podozrivý z trestného činu krádeže. Taktiež v minulosti sa mal zúčastniť vzájomného pouličného zápasu a týmto konaním spôsobiť zranenia, ale zároveň na H. K. prebiehalo vyšetrovanie vo veci zločinu vydierania, nakoľko k uvedenému zápasu mal byť maloletý prinútený pod hrozbou bitky. OR PZ K. postúpil uvedený skutok na prejednanie na OÚ K.. Taktiež majú hlásené, že maloletý prespáva u kamaráta, matka sa síce vyjadrila, že s jej súhlasom. Dňa 18.04.2023 uskutočnili pohovor s maloletým a matkou. Matka pri pohovore uviedla, že so synom doma nemá žiadne problémy, presťahovali sa do väčšieho 3-izbového bytu, snažia sa s druhom riadne starať o deti. Matka je v kontakte so školou a triednou učiteľkou syna a aj teraz riešili prihlášku jej syna, ktorý chce ísť študovať na S.. Spolupracujú s C. X., z dôvodu zlepšenia vzťahov s maloletou V.. Čo sa týka jeho prespávania u kamaráta vie o tom a je to len počas víkendov a s jej súhlasom. Uskutočnili pohovor s maloletým, ktorý uviedol, že on sa krádeže nedopustil a ten chlapec mu to zlato dal, aby ho ochraňoval v škole. Do školy riadne chodí a nemá tam žiadne problémy. Zlepšil si známky z 3 predmetov. Teraz sa presťahovali a býva sa im tam dobre. Zisťovali, aká je situácia v rodine, keď je jeho sestra V. v C. K.. Uviedol, že s matkou ako aj otčimom si rozumie, majú dobré vzťahy a vyhodnotil teraz situáciu ako najviac pohodovú, keď V. doma nie je. So sestrou si nerozumie. Dohodli sa s matkou, že vzhľadom k uvedenému skutku ako aj tomu, že prebieha aj priestupkové konanie, kde je podozrivý, podajú na OS Trnava podnet na určenie výchovného opatrenia - dohľad. S čím súhlasila. Maloletý je kamarátskej povahy, ale ľahko ovplyvniteľný. Je potrebné, aby jeho správanie bolo pod dohľadom. Vzhľadom k vyššie uvedenému má navrhovateľ za to, že existuje dôvodná potreba určiť dohľad nad správaním maloletého.

8. Ako dôkazy navrhovateľ predložil rodný list maloletého, žiadosť ORPZ zo dňa 31.03.2023, uznesenie H. G.:H.-XXX/X-VYS-TT-XXXX, posudok ZŠ zo dňa 06.02.2023, predvolanie z OÚ K. zo dňa 13.04.2023, správu z prešetrených pomerov zo dňa 15.06.2023, posudok ZŠ zo dňa 15.06.2023.

9. Matka sa k návrhu vyjadrila v tom zmysle, že s návrhom súhlasí, pričom sa zaviazala, že bude dobrovoľne spolupracovať s úradom práce, s ktorým už aj dobrovoľne spolupracuje.

10. Otec sa v konaní vyjadril, že s návrhom súhlasí.

11. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predloženými navrhovateľom, výsledkami elektronickej lustrácie účastníkov v Registri obyvateľov, ako aj výsluchom účastníkov (vrátane maloletého prítomného na pojednávaní), keď pojednával v neprítomnosti navrhovateľa, ktorý svoju neprítomnosť ospravedlnil z dôvodu kolízie pracovných povinností a súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti, pričom z vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav:

12. Maloletý je zverený do osobnej starostlivosti matky. V domácom prostredí s maloletým nie sú závažné výchovné problémy, avšak maloletý bol priestupkovo riešený z dôvodu účasti na poulicnej bitke a v súčasnosti je trestnoprávne riešený z dôvodu podozrenia z trestného činu krádeže. Podľa posudku zo ZŠ je príprava maloletého do školy slabá, často mu chýbajú pomôcky. Rodičia s uložením výchovného opatrenia súhlasili.

13. Podľa § 37 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine (ďalej len „ZR“), nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

14. Podľa § 37 ods. 2 ZR, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,

b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,

c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,

d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

15. Podľa § 37 ods. 7 ZR, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

16. Podľa § 37 ods. 8 veta druhá a tretia ZR, súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia.

17. Podľa Čl. 5 písm. i) ZR, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

18. Podľa § 111 písm. m) CMP, v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o výchovných opatreniach.

19. V konaní bolo navrhnuté uloženie výchovného opatrenia, ktorým by bol určený nad výchovou maloletého dohľad.

20. „Dôvody, pre ktoré dochádza k stanoveniu dohľadu nad maloletým môžu spočívať ako v správaní rodičov, prípadne iných osôb zodpovedných za výchovu dieťaťa, tak v správaní detí, napr. záškoláctvo, túlanie sa, páchanie drobných krádeží, hrubé správanie sa voči učiteľom a spolužiakom atď.“ (R 4/1981)

21. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že maloletý sa dopúšťa nevhodného správania, ktoré konanie (účasť na pouličnej bitke a odnesenie šperkov z domácnosti kamaráta) možno ako nevhodné označiť bez ohľadu na to, či bude uvedené konanie právoplatne posúdené ako priestupok alebo trestný čin. Keďže maloletý sa dopustil skutkov, ktoré môžu napĺňať znaky priestupku alebo trestného činu, súd mal za to, že výchovné prostredie, v ktorom sa maloletý nachádza, je rizikové. Takéto správanie maloletého nie je v súlade so zdravým sociálnym vývinom maloletého a v prípade neriešenia môže viesť k závažnejšiemu konaniu maloletého, ktorému je potrebné predísť. Vzhľadom na nevhodné správanie maloletého možno konštatovať, že matka nedostatočne zvláda výchovu maloletého dieťaťa. Je preto potrebné a v záujme zdravého sociálneho vývinu maloletého nad výchovou nariadiť v súlade s ustanovením § 37 ods. 2 písm. b) ZR dohľad, aby tak bolo výchovné prostredie, v ktorom sa maloletý nachádza, sledované. Dohľad bude realizovať súd za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí.

22. Pokiaľ ide o nariadenie výchovného opatrenia vo forme dohľadu podľa § 37 ods. 2 písm. b) ZR bez časového obmedzenia, súd poukazuje na to, že iba v prípade nariadenia výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 3 písm. a), b) ZR sa výchovné opatrenie musí časovo limitovať. Súd pritom poukazuje na ustálenú súdnu prax, keď v obdobných prípadoch ako je tu prejednávaný, bol dohľad nariadený bez časového obmedzenia, pričom súd podporne poukazuje napr. na tieto rozhodnutia odvolacích súdov: rozsudok

Krajského súdu v Žiline sp.zn. 9CoP/12/2020 zo dňa 28.07.2020, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 5CoP/16/2020 zo dňa 22.04.2020, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 11CoP/465/2016 zo dňa 20.06.2017, rozsudok Krajského súdu v Nitre sp.zn. 25CoP/28/2016 zo dňa 13.09.2016. Súd trvanie dohľadu časovo nelimitoval aj z dôvodu, že dohľad je potrebné vykonávať dovtedy, kým splní svoj účel alebo kým po dostatočnom čase jeho realizácie nebude preukázané, že takéto miernejšie výchovné opatrenie na nápravu nepostačuje, ale bude potrebné prikročiť k výchovným opatreniam prísnejším, a to podľa § 37 ods. 3 ZR. Podľa názoru súdu by bola časová limitácia dohľadu kontraproduktívna, pretože by tak nebol vyvíjaný dostatočný tlak na matku, aby riadne zabezpečovala výchovu maloletého a jeho správanie mimo domova.

23. Súd bude sledovať, či matka nezanedbáva svoje povinnosti, či maloletý má zabezpečenú riadnu výchovu. V prípade, že súd na základe pravidelných správ orgánu sociálnoprávnej ochrany detí alebo inak zistí, že dohľad neplní svoj prevýchovný účel a nevedie k náprave, t.j. k zlepšeniu správania maloletého mimo domáceho prostredia, začne súd aj bez návrhu konať o uloženie iného prísnejšieho výchovného opatrenia. Ak však dôjde k náprave a uložené výchovné opatrenie splní svoj účel, súd môže nariadené výchovné opatrenie zrušiť.

24. V súvislosti s nariadením výchovného opatrenia dohľadu súd podporne poukazuje na komentár k Zákonu o rodine (Pavelková, B. Zákon o rodine. Komentár. 2. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2013, s. 215), podľa ktorého „Systém výchovných opatrení je budovaný systematicky od miernejších zásahov (s menším dopadom na výchovné prostredie dieťaťa) k vážnejším zásahom ..... Na rozdiel od napomenutia, ktoré je jednorazovým zásahom do výchovy, nariadenie dohľadu súd ukladá vtedy, ak záujem na riadnej výchove maloletého vyžaduje jej dlhodobejšie sledovanie. Vyžaduje sa teda predpoklad závažnejšieho trvajúceho narušovania alebo ohrozovania výchovy maloletého. Dôvody pre toto opatrenie spočívajú tak v správaní maloletého, ako aj v zanedbaní výchovy zo strany rodičov alebo v narušovaní, prípadne nedostatočnom výchovnom pôsobení zo strany iných osôb, avšak za predpokladu, že nápravu možno dosiahnuť vhodným usmernením v doterajšom výchovnom prostredí. Dôvody pre použitie tohto opatrenia sú spravidla v záškolských maloletých alebo v iných porušeníach školského poriadku, v drobných krádežiach, v ničení cudzieho majetku, v predčasnom sexuálnom živote, v neusporiadanom rodinnom živote rodičov, v požívaní alkoholických nápojov a pod. K určení dohľadu dochádza tiež po zrušení ústavnej alebo ochrannej výchovy. Vyslovením dohľadu nad maloletým vzniká súdu povinnosť ďalej sledovať výchovný proces maloletého. Dohľad vykonáva vždy ten orgán, ktorý ho uložil. Realizáciu tohto opatrenia vykonávajú súdy zväčša tak, že požiadajú v určitých časových intervaloch príslušný orgán, školu, organizáciu a pod. o podanie správy o správaní sa maloletého. Týmto sa zisťujú výchovné pomery na strane maloletého.“

25. Keďže sa matka zaviazala dobrovoľne spolupracovať s príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny a navrhovateľ uvedený ani nežiadal, súd matke povinnosť spolupráce podľa § 37 ods. 4 písm. a) ZR neuložil.

26. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

27. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

28. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd v zmysle § 52 CMP, keď vo výroku III. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pretože v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava, avšak odvolanie podané matkou a otcom by nebolo právne účinné, pretože títo účastníci konania sa práva podať odvolanie výslovne vzdali do zápisnice na súde po vyhlásení rozhodnutia.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní to, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 370 a nasl. CMP).